

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego B.R. przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 12 lipca 2020 r. przy udziale

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 20 lipca 2020 r.,

pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 14 lipca 2020 r. B.R. wystąpiła z protestem wyborczym przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarzucając naruszenie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U., poz. 979, dalej: ustawa) polegające na niedoręczeniu pakietu wyborczego. Zdaniem wnoszącej protest doprowadziło to do pozbawienia ją „możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik wyborów”.

Wnosząca protest wyjaśniła, że mimo zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego oraz uzyskania pakietu wyborczego w I turze głosowania, nie otrzymała takiego pakietu do dnia powtórnego głosowania w dniu 12 lipca 2020 r. Okoliczność ta świadczyć ma o naruszeniu art. 5 ust. 1 ustawy, a więc przepisu „dotyczącego głosowania” w rozumieniu art. 82 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.). Wnosząca protest wskazała ponadto, że jej protest spełnia warunki wynikające z art. 82 § 1 k.wyb. Dotyczy naruszenia przepisów ustawy, na podstawie której zorganizowano i przeprowadzono głosowanie w dniu 12 lipca 2020 r. W jej ocenie naruszenie to miało wpływ na wynik wyborów. Z informacji podawanych przez media wynika bowiem, że „problem związany z brakiem doręczenia wyborcom pakietu wyborczego, zarówno w kraju jak i za granicą, nie miał charakteru jedynie jednostkowego, lecz występował na dużo szerszą skalę”. W tej sytuacji „pozbawienie znacznej części obywateli możliwości oddania głosu wpłynęło na wynik wyborów” biorąc pod uwagę przede wszystkim „niewielką różnicę głosów pomiędzy kandydatami”.

Prokurator Generalny oraz Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: PKW) przedstawiając swoje stanowisko w przedmiocie protestu, wniesli o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Protest przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma podstawy konstytucyjne. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te określono w art. 82 i art. 83 k.wyb. oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania,

ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnia się, że dowodami w sprawie z protestu wyborczego są takie środki, które świadczą o istnieniu lub nieistnieniu pewnych faktów, i które zarazem umożliwiają przekonanie, że zarzucane w proteście działanie lub zaniechanie jest przestępstwem przeciwko wyborom określonym w Kodeksie karnym albo postępowaniem sprzecznym z przepisami k.wyb. dotyczącymi głosowania, ustalania wyników głosowania i wyników wyborów (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 25 października 2011 r., III SW 22/11; 10 lipca 2019 r., I NSW 34/19; 6 listopada 2019 r. I NSW 98/19).

2. Protest B.R. nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k.wyb. ponieważ wnosząca protest nie przedstawiła, ani nie wskazała żadnych dowodów, na których miałby opierać się zarzut pozbawienia jej możliwości wzięcia udziału w głosowaniu w dniu 12 lipca 2020 r. Wnosząca protest stwierdziła jedynie, że mimo zgłoszonego zamiaru głosowania korespondencyjnego, nie otrzymała pakietu wyborczego przed głosowaniem w II turze wyborów prezydenckich. To ogólne, a jednocześnie kategoryczne stwierdzenie nie zostało jednak w żaden sposób uprawdopodobnione. Uniemożliwia to stwierdzenie, czy okoliczności wskazane w proteście miały miejsce, a przez to także wyklucza dokonanie ich ewentualnej oceny z punktu widzenia sformułowanego w nim zarzutu.

Z powyższych względów, działając na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.